

informator

Informator 57 | kimavec 2022 | Glasilo KS Bitnje

**ČIŠČENJE STRUGE
POTOKA ŽABNICA / 5**

**INFORMATIVNA TABLA IN OBNOVLJENI
KOZOLEC PRI KROŽIŠČU / 6**

PGD BITNJE, DAN ODPRTIH VRAT / 13

ANDREJ ŠIFRER / 16

Uvodna beseda

*Spoštovane krajanke,
spoštovani krajani!*

Pred vami je 57. številka lokalnega glasila Informator, in kot je to sedaj že običaj, smo številko ponovno izdali skupaj s sosednjo krajevno skupnostjo, Krajevno skupnostjo Žabnica.

Skupni članki, ki zadevajo obe krajevni skupnosti, se, tako kot vedno, nahajajo na sredini. Če glasilo berete iz ene strani, boste izvedeli, kaj se je dogajalo v Bitnjah, če pa z druge, pa, kaj se je v preteklem polletju dogajalo v Žabnici.

Tokratna številka Informatorja je bolj jesenska. Do poletja namreč nismo zbrali dovolj člankov, zato smo se odločili, da še malo počakamo in bogatejšo številko izdamo sedaj.

V aprilu je bil za KS Bitnje velik dan. Namreč - odprli smo novi vrtec, v katerega sta se že pred poletjem vselili dve skupini otrok, tretja skupina pa bo vrtec pričela obiskovati v novem šolskem letu. Celotni vrtec ste si krajani imeli možnost ogledati ob krajevnem prazniku, ko smo imeli, poleg prijetne prireditve, tudi dan odprtih vrat. Vrtec zaenkrat še vedno kazi območje igrišča, kjer trava še vedno ni primerno urejena. Mestno občino Kranj in Kranjske vrtce smo na to že večkrat opozorili ter podali predloge, da bi situacijo rešili s položitvijo predpripravljenih travne ruše. Prejeli smo odgovor, da bodo preko poletja vseeno najprej poskusili s ponovno zasaditvijo trave, preden se poslužijo uporabe predpripravljenih travne ruše. Kljub naporom se trava še ni primerno zarasla, zato je sedaj verjetno res čas za položitev travne ruše.

Poleg drugi stvari, ki se dogajajo v krajevni skupnosti, pa so v izvedbi projekti, ki so bili izglasovani v okviru participativnega projekta, ter projekti, ki jih v KS Bitnje izvajamo v okviru sredstev krajevne skupnosti.

Med petimi podanimi predlogi participativnosti sta bila izbrana projekta:

- obnovitev fasade na Gasilskem domu Bitnje in
- obnova otroškega igrišča Direndaj.

Oba projekta sta, glede na informacije Mestne občine Kranj, v fazi izvedbe. Upali smo, da bo obnova igrišča Direndaj hitro stekla in bo nared do jeseni. Tako bi lahko izvedli tradicionalni Direndaj, a je čas na žalost odtekel in tako te jeseni dogodka ne bo.

Kar se tiče preostalih projektov, ki jih izvajamo v okviru sredstev KS, so v teku naslednje stvari:

- postavitve informativnih prikazovalnikov hitrosti na dveh, v preteklosti že obstoječih mestih,
- postavitve večnamenskega koša za odpadke na drogu javne razsvetljave ob nogometnem igrišču,
- izdelava hidrološke študije in projektne dokumentacije za preusmeritev potoka Štajna,
- informativna tabla s kulturno-zgodovinsko vsebino pri krožišču v Zgornjih Bitnjah.

Slednja na načrtovanem mestu že stoji. Želim in upam, da bo v času izdaje glasila urejena tudi njena okolica. Več o informativni tabli lahko preberete v samostojnem članku.

V začetku septembra se je zaključil tudi razpis za participativni proračun za leto 2023. Upam, da ste krajani v čim večjem številu oddali predloge, saj imate s tem neposredno možnost na vpliv razvoja kraja.

Vsekakor naš kraj skupaj lepo razvijamo, seveda pa je še kar nekaj odprtih projektov, ki bi jih v KS radi izvedli. Seveda smo optimisti, in če bomo še najprej tako delovali, nič ne dvomim, da jih ne bomo realizirali.

Želim vam prijetno jesen in - upam, da - tudi mirno zimo. Nekateri med nami na žalost napovedujejo ne najbolj ugodne čase.

Tomaž Ogris, predsednik sveta KS Bitnje

Kazalo

SVET KS OBVEŠČA

Krajevni praznik 2022 / 4

Čiščenje struge potoka Žabnica
- odgovor Mestne občine Kranj / 5

Potujoča knjižnica v Bitnjah / 6

Informativna tabla in obnovljeni
kozolec pri krožišču / 6

DOGAJA

Ledinska imena v Bitnjah / 8

Krožki odpirajo svoja vrata / 10

Sodelovanje gasilk in gasilcev
PGD Bitnje pri gašenju na Krasu / 12

PGD Bitnje, Dan odprtih vrat / 13

OZAVESTIMO

Društvo AED – za bolj varno okolje vseh nas / 14

Hrup v vasi / 15

NAŠI KRAJANI SE PREDSTAVIJO

Andrej Šifrer / 16

Svet KS obvešča

ČLANI SVETA KS BITNJE

Tomaž Ogris, *predsednik*
Robert Langerholc, *podpredsednik*
Matej Dolenc, *član*
Primož Ogris, *član*
Maruša Langerholc, *članica*
Janez Kern, *član*
Zala Mesec, *članica*

OBVESTILO KRAJANOM, KONTAKTI

Vse aktualne novice o dogajanju v naši krajevni skupnosti si lahko preberete na spletnih straneh **<https://bitnje.si>** ter oglasnih deskah KS Bitnje, ki so nameščene po vasi. Na navedenih spletnih straneh objavljamo tudi vse zapisnike sej Sveta KS Bitnje in komisij, ki delujejo na področju KS Bitnje.

Pripombe, predloge, probleme, vprašanja krajanov sprejemamo le v pisni obliki na enega od elektronskih naslovov KS Bitnje: **info@bitnje.si**, **ks.bitnje@gmail.com**, na pisni naslov **KS Bitnje, Zg. Bitnje 33, 4209 Žabnica, ali v nabiralnik KS Bitnje na Gasilskem domu Bitnje**.

Za krajše informacije smo dosegljivi na telefonski številki: **041 759 104** (delovni dnevi 16.00 – 19.00, sobota 9.00 – 12.00).

Krajane prosimo, da pri uporabi telefonske številke KS Bitnje upoštevate zgoraj navedene termine.

Prav tako se krajani lahko udeležite sej Sveta KS Bitnje. Morebitna vprašanja in predloge za na sejo pošljite pisno na naslov KS Bitnje, najkasneje 14 dni pred sejo, da jih pravočasno uvrstimo na dnevni red seje. Termini sej so objavljeni na spletni strani KS Bitnje (<https://bitnje.si/>).

Spremljate nas lahko tudi preko Facebook strani Informator KS Bitnje (<https://www.facebook.com/informatorksbitnje>).

KRAJEVNI PRAZNIK 2022

31 let je minilo, odkar sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Naša domovina je še mlada, a njene korenine so globoke in pijejo spomine karantanskih vojvod 7. stoletja.

Večina se nas še spominja narodove enotnosti leta 1991. Z željo po enotnosti krajanov smo člani Sveta KS Bitnje že v preteklem mandatu določili dan državnosti za praznik Krajevne skupnosti Bitnje.

25. junija se nas je približno 60 krajanov zbralo pod vrbo pred novim vrtcem. Slovesnost smo pričeli s slovensko himno, ki jo je zapel Lovro Krišelj. Po evropski himni je imel nagovor predsednik Sveta KS Bitnje Tomaž Ogris. Opisal je delo Sveta KS ter načrte za prihodnost. Poudaril je pomen novega vrtca za širši okoliš. Neža Kržišnik je zapela Mojčino pesem, ki jo je napisal Fran Milčinski Ježek in uglasbil Marjan Kozina. Sledil je odlomek iz dela Ivana Cankarja Kurent, ki ga nam je interpretiral mestni svetnik Bojan Homan. France Prešeren je v Poezijah napisal čudovit domotožen sonet O, Vrba. Na naši prireditvi je priredbo zapel Lovro Krišelj. Pesem Toneta Kuntnerja Pojem ti hvalnico je recitirala mestna svetnica Irena Dolenc. Naše praznovanje smo zaključili s popevko. V duetu sta zapela solista Lovro in Neža. Vse glasbene točke je na kitari spremljal Matic Dolenc.

Sledil je ogled prostorov vrtca in odlična pogostitev, ki nam jo je pripravila gostilna Gitadela iz Stražišča.

Med pogostitvijo je za dobro razpoloženje poskrbel Tilen Hodnik s harmoniko.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem povezovalcema Urški in Luku Mejaču, iskrena hvala vsem nastopajočim, hvala Gasilskemu društvu Bitnje, še posebej g. Niku Šuštaršiču za klopi in mize ter nenazadnje hvala ravnateljici kranjskih vrtcev ge. Urški Kejžar za možnost ogleda vrtca in izvedbo prireditve pred vrtcem.

Matej Dolenc, član Sveta KS Bitnje

Foto: Matej Dolenc

ČIŠČENJE STRUGE POTOKA ŽABNICA - ODGOVOR MESTNE OBČINE KRANJ

Spoštovani,

glede na veljavno zakonodajo so vodotoki v pristojnosti državnih organov. **Neurejenost potoka lahko prijavite – ali pa vaša krajevna skupnost – na Inšpektorat RS za okolje in prostor, ki je pristojen tudi za vode in iz tega naslova za reševanje te zadeve. Kontakti enote v Kranju:**

- irsop.oe-kr@gov.si,
- 04/ 231 95 85.

Svoj prispevek k normalnemu pretoku tudi ob večjih nalivih pa lahko ob soglasju naravovarstvenika dodajo tudi lastniki priobalnih zemljišč sami. V nadaljevanju nekaj nasvetov s spletne strani enega od koncesionarjev, družbe HNG, d. o. o.

Skrb za obrežno vegetacijo izkazujemo koncesionarji s premišljenimi posegi v okolje, sanitarnimi poseki in čiščenjem strug, s čimer dajemo pozitiven zgled lastnikom vodnih in priobalnih zemljišč. Slednji lahko, ob soglasju vodovarstvenega nadzornika, tudi sami izvajajo določene aktivnosti, ki pripomorejo k dobremu stanju vodotokov in poplavni varnosti. S preventivnim ravnanjem tako tudi sami prispevajo k varovanju svojih zemljišč pred erozijo in poplavljanjem.

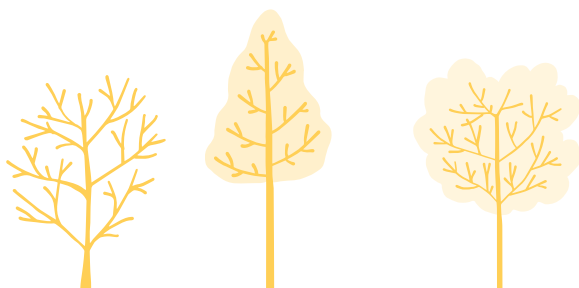
Upravljanje z vodotoki in vegetacijo je neposredno povezano z vodarsko, kmetijsko in naravovarstveno področno zakonodajo. V nadaljevanju lastnikom priobalnih zemljišč kot tudi vsem ostalim podajamo navodila o možnostih ter možnih načinih ravnanja glede urejanja in vzdrževanja brežin vodotokov.

Navodila za zagotavljanje dobrega stanja voda in urejanje ter vzdrževanje brežin vodotokov:

- na svojih vrtovih vzdržujte obrežno vegetacijo in odstranjujte veje in debela dreves, ki so nagnjena ali podrta v strugo vodotoka oz. tista, ki so suha in trhla do te mere, da bi se lahko sama zrušila v strugo (s soglasjem vodovarstvenega nadzornika),
- porezano vejevje in debela takoj odstranite iz območja vodnega zemljišča oz. priobalnega pasu

in poplavnih ravníc (vrta), saj lahko v primeru visokih voda naplavine porezanega vejevja in debel tvorijo čepe plavja, ki običajno zamašijo mostne in ostale odprtine (s soglasjem vodovarstvenega nadzornika),

- upoštevati je potrebno prepoved redčenja obrežne vegetacije med 1. marcem in 1. avgustom (Zakon o divjadi in lovstvu),
- sproti odstranjujte čepe plavja, odpadke in druge opuščene oziroma odvržene predmete, ki zastajajo v strugi vodotoka (na vaši parceli), saj ti običajno povzročajo poplavljanje in zajedanje obvodnih zemljišč,
- ne odlagajte smeti in drugih odvečnih materialov na vodna in priobalna zemljišča. Priobalni pas za vodotoke II. reda meri 5 m, merjeno od roba struge vodotoka,
- upoštevajte prepoved uporabe gnojil in fitofarmacevtskih sredstev v priobalnem pasu,
- v priobalnem pasu upoštevajte prepoved pranja vseh vozil in drugih strojev ali naprav,
- v obrežni vegetaciji puščajte plodonosne vrste, kot so česnja, hrast, maklen, jerebika, robida, rumeni dren, glog in črn trn,
- v priobalnem pasu ob vodotokih gospodarite zmerno. Najprimernejša oblika kmetovanja so negnojeni ekstenzivni travniki,
- ohranjajte zveznost (krošnje dreves naj se med seboj stikajo) in navpično slojevitost (zelišča, grmovje, drevesa),
- spodbujajte različne faze starosti grmovnih in drevesnih vrst,
- preprečujte semenenje in plojenje invazivnih rastlinskih vrst,
- tujerodnih živalskih vrst iz akvarijev in vrtnih ribnikov ni dovoljeno spuščati v vodotoke,
- ob obrežni vegetaciji puščajte 5 m travnat pas, saj ima pomembno vlogo pri razvoju žuželk,
- zemlje in zavrženih rastlinskih delov sobnih in vrtnih rastlin ne odlagajte v bližino vodotoka.

POTUJOČA KNJIŽNICA V BITNJAH

Potujoča knjižnica, ki je doslej domovala v Gasilskem domu Bitnje, in knjižničarka Mojca Mavec se poslavljata. Mojca je prevzela knjižnico leta 1994, torej je zanjo skrbela 28 let.

Tradicija knjižnice v Bitnjah je pravzaprav dolga že več kot 70 let. Po končani 2. svetovni vojni je namreč takratna Mladinska organizacija začela zbirati knjige po vasi. Ohranilo se je tudi nekaj knjig iz knjižnice Gasilskega društva izpred 2. svetovne vojne. Zbranih je bilo približno 300 knjig, ki so jih popisali. Knjižnica je bila v prostorih krajevnega ljudskega odbora pri »Kovaču«, kasneje, ko je nabavila nove knjižne omare, pa se je preselila v prostore Gasilskega doma Bitnje, kjer je delovala do danes. Knjižnica je štirikrat letno zamenjala knjige iz Potujoče knjižnice Kranj, ki deluje pod okriljem Mestne knjižnice Kranj, ima pa še vedno okrog 700 lastnih knjig.

Zadnja leta je obisk knjižnice povsem upadel. Do takega stanja sta v zadnjih dveh letih zagotovo prispevali tudi situacija covida in karantene. Vsekakor pa se ne smemo slepiti, kajti vsi vemo, da je kljub trudu knjižničark in promocije branja trend branja močno upadel.

Veliko se poslužujemo tudi bralnikov, knjige zaradi cenovne dostopnosti tudi lažje kupimo.

Mojca je skrbela, da so bili tudi najstarejši vaščani preskrbljeni s knjigami, nekaterim jih je dostavljala tudi na dom. Tudi sama sem v zadnjih osmih letih močno raziskala knjige, ki so primerne za starejše ljudi (pomembni so velikost pisave oz. tiska, domača vsebina, slovenska imena, domači kraji), kajti tedensko jih dostavljam v Dom starejših občanov Preddvor, kjer domuje moja stara mama. Opazila sem, da knjige bistrijo um ter odženejo turobnost, prinesejo pa lahko lep pogovor oziroma dialekt.

Mojca si želi, da bi se knjižnica ohranila, mogoče prestavila na bolj poljudni prostor, kjer bi se osvežila in ponovno oživila.

Svetniki in krajani Bitenj se Mojci in njenemu očetu gospodu Zavrlu iz srca zahvaljujemo za vsa leta skrbnega vodenja knjižnice ter za širjenje bralne kulture.

Maruša Langerholc

INFORMATIVNA TABLA IN OBNOVLJENI KOZOLEC PRI KROŽIŠČU

Leta 2020 je Krajevni skupnosti Bitnje s pomočjo občine in z delom prostovoljcev uspelo vsebinsko urediti jedrni del novozgrajenega krožišča v Zg. Bitnjah. Na podlagi razpisa in zbranih predlogov krajanov se je Svet KS odločil za postavitve silhuete staroslovanskega lončka iz 8. stol., najdenega v skeletnem grobu v Sr. Bitnjah.

Letos pa je KS v bližino krožišča, ob vhodu na Bantale (Hafnarjeva pot), postavila še lično informativno tablo, na kateri je kratek zapis o zgodovini vasi in pojasnilo, katere elemente naravne in kulturne dediščine vasi je moč razbrati iz urejene sredine krožišča.

Tabla s kulturno-zgodovinsko vsebino se lepo vključuje v degradirano območje krožišča.

V neposredni bližini krožišča, na njegovi vzhodni strani pa so Prastorovi iz Zg. Bitenj letos avgusta končali obnovo njihovega, preko 60 let starega in 40 m dolgega, kozolca. Zamenjali so celotno leseno ostrešje, kritino in vse late v osmih oknih (»štantih«). V obnovo so vložili svoja lastna sredstva in veliko število ur dela, delno pa je projekt podprla tudi Mestna občina Kranj, saj so uspešno kandidirali na razpisu za sofinanciranje projektov obnove nepremične kulturne dediščine v MO Kranj.

Silhueta lonca v sredini krožišča, lepo obnovljen kozolec in pa informativna tabla v njegovi bližini niso samo estetska pridobitev za kraj, temveč kažejo predvsem na odnos sedanje generacije do kulturne dediščine naših prednikov in posredujejo sporočilo o svoji kulturnosti v prihodnosti. Poleg tega pa je to prvi vidnejši korak k večji prepoznavnosti našega kraja.

Krožišče in njegova bližnja okolica spadata med bolj degradirana območja vasi, opisana ureditev pa je kljub temu dejstvu poskus oblikovanja nekega kulturno-zgodovinskega kroga na vasi, ki bi ga bilo smiselno ponoviti vsaj še na dveh do treh drugih lokacijah v krajevni skupnosti (v Zg. Bitnjah pri vrtcu, v Sr. in Sp. Bitnjah). S tem bi dolgo vas bolj povezali, polepšali in vzporedno poskrbeli za ohranitev njenega zgodovinskega spomina.

Tabla je res že postavljena, ni pa urejena njena okolica. Upamo, da bo to narejeno v septembru, takrat naj bi Krajevna skupnost Bitnje pripravila krajšo slovesnost z otvoritvijo prvega kulturno-zgodovinskega kroga v Bitnjah.

Janko Proj

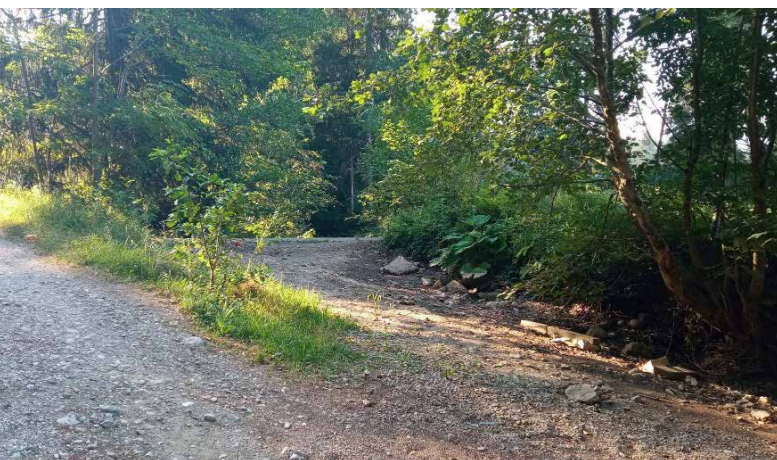

Obnovljen Prastorov »kozolec« pri krožišču je lahko v ponos lastniku in kraju.

U SUH (ZA SUHO), OBMOČJE OB POTOKU SUHA

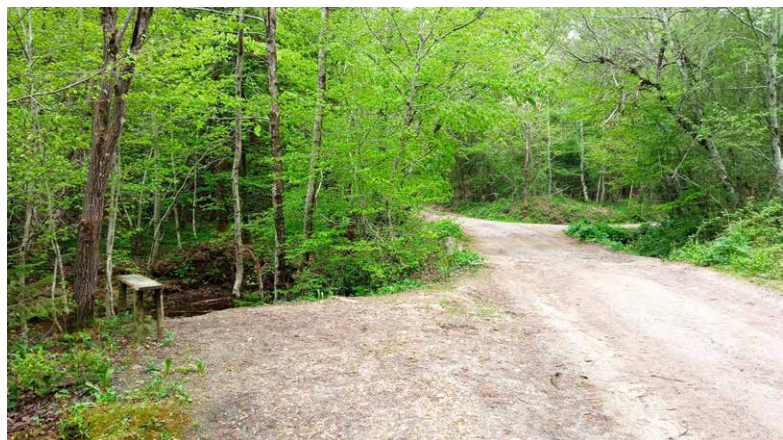
Na teritoriju Krajevne skupnosti Bitnje so trije potoki in en meteorni kanal. Čez vas se vije **Žabnica**, čez zamočvirjeni svet, pod gričevjem za vasjo, potok **Gabrovca**, za gričevjem, domačini rečemo na oni strani **Šajd**, pa potok **Suha**. Od zadrževalnika vode v nekdanjem **Mlinarjovmo travnk** ob Škofjeloški cesti in do Spodnjih Bitenj pa je za gospodarskimi poslopji komaj opazen meteorni kanal **Štajna**.

V letošnji julijski suši je **Suha** popolnoma presahnila, **Žabnica** pa je v Bitnjah komaj kazala znake življenja, v vasi Žabnica pri gasilskem domu pa je bila struga suha. Za **Gabrovco** pa je znano, da se poleti njena struga osuši in se ponovno napolni ob prvem večjem deževju. Voda ostane ujeta le v redkih **tunfih** (tolmunih). Precej let nazaj je tekla tudi poleti.

Jez pr Mlinari poleti 2022. Vode v strugi ni, ker je Suha v hudi suši presahnila.

Po potoku Suha je del območja dobilo ledinsko ime **U Suh**. To je gozdno območje ob potoku, ki se prične pri mostu čez Suho, severozahodno od domačije **Mlinarjovih**, in konča v grapah pod **Javornikam** (mimo **Gracarjovga** in **Ojstrovga travnka** pod **Šajdam**, naprej mimo **Golobovga travnka** pod **Ješkari** in naprej mimo **Volbnka** in **Klinca**, skoraj do **Gon** pod **Javornikam**).

*Most čez Suho nad Mlinarjam. Tu je stičišče gozdnih območij z različnimi ledinskimi imeni. **U Ribnk**, na koncu **Bajarta**, pod **Ješkari** (desni odcep vodi v gozdno območje **U Suh**).*

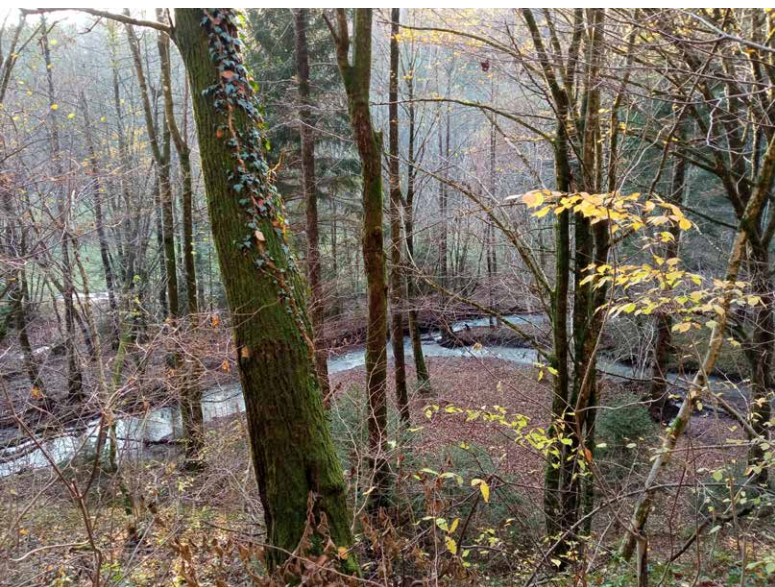
Suha je potok, ki Bitenjčanu že od nekdaj veliko pomeni. Sinonim za oddaljenejši konec vasi, za del bitenjske neokrnjene narave. Vedno je bila hladnejša od drugih, v njej pa najlepše ribe naših voda - potočne postrvi. Njihova srebrno lesketajoča se telesa, posuta z zelenimi, modrimi, zlatimi in rdečimi očesci, so bila od nekdaj zelo vabljiva za mularijo.

Jez na Suhi pr Mlinari v Sp. Bitnjah, oktober 2019

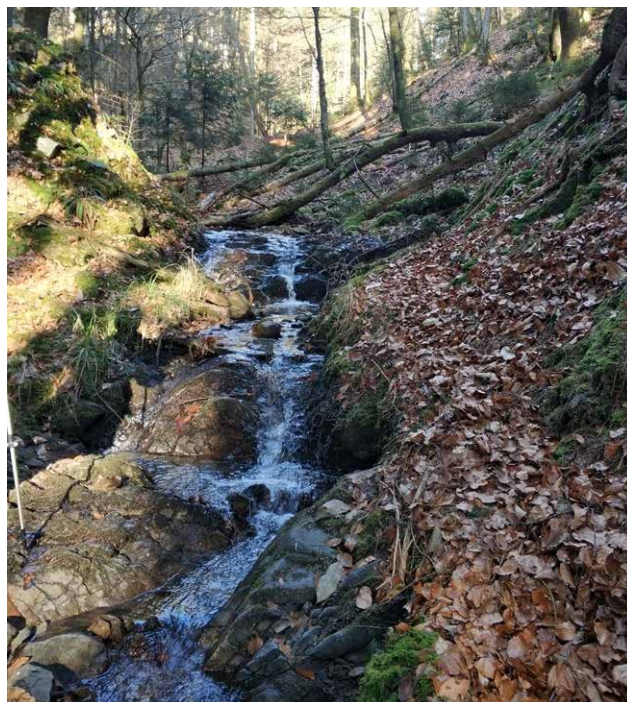
V naši krajevni skupnosti teče pretežno po gozdu in je še vedno zelo čista, kljub temu, da je nad njenimi izviri razpršena poselitev. Ime je dobila po vasi **Suha pri Šk. Loki**, ker se tam, tik ob loški čistilni napravi, izliva v reko **Soro** (domačini ji rečejo **Sušca**). Starejši prebivalci Suhe so mi povedali, da je vas dobila ime **Suha** zaradi tega, ker je reka Sora pred stoletji prav pri vasi Suha včasih presahnila. Je bila to posledica suše ali drugega naravnega pojava, Sušanom ni znano. Lahko pa je ime dobila po tem, ker v suši presahne. Vendar pa - da bi tako presahnila, kot je v letošnjem poletju, niti najstarejši ne pomnijo.

Njeni izviri so v grapah med Pševom in Planico. Ime **Suha** dobi pri sotočju pod **Bajartam u Ribnk**, kjer se združita **Ta prva Suha** (nekateri starejši Bitenjčani ji pravijo tudi **Volbnkova Suha**, ker njeni zgornji izviri objemajo gozdno območje z ledinskim imenom **Volbnk** pod **Javornikam**) in **Ta Druga Suha** (imenovana tudi **Petrkova Suha**, ker obteče gozdno območje z ledinskim imenom **Mali** in **Veliki Petr** pod **Planico**). Sotočje je nekaj sto metrov nad domačijo **Mlinarjovih**, na koncu velikega **Jergovga travnka**, ledinsko **U Ribnk**.

*Sotočje Ta prve in Ta druge Suhe pod Bajartam.
V ozadju Jergov travnk pod Krančičam, z ledinskim
imenom u Ribnk.*

Nad njim zahodno je hrib **Krančič**, vzhodno pa strm in kamnit breg nad **Suho** (kamnita strmina je iz Škofjeloškega konglomerata, čez njo pa poteka gozdna cesta iz Bitenj do Čepulj in Planice), z ledinskim imenom **U Bajart**. V času, ko so tod gospodarili freisinški škofje, je bilo območje **Ribnka** zajezeno, od tod tudi ledinsko ime. Obstajajo zapisi o gojenju rib. Jez je bil dolg okoli 90 m, leta 2019 pa so ga odstranili.

Ta druga Suha, tudi Petrкова Suha

V publikaciji o lovski družini Besnica, kamor so bili v letih po drugi svetovni vojni vključeni tudi bitenjski lovci, sem našel zapis, da se **Ta druga Suha** imenuje **Šenpoh**. To je popačeno nemško ime, zloženo iz dveh nemških besed in sicer iz besede schon, kar pomeni lepo, in Bach, kar pomeni potok, torej **Lepi potok**. Nemške besede, ki se začenjajo s črko b, se v pogovornem jeziku izgovarjajo na črko p. B se je tako spremenil v p, torej so Bach izgovarjali Pah ali Poh.

Šenpoh Bitenjčani pravimo ledinsko gozdnemu območju pod **Planico**, ki je pohodnikom bolj poznan kot **Rakučov križ**, ker na meji z drugim gozdnim območjem, **Šenekom**, stoji razpelo, postavljeno v spomin strastnemu lovcu Ivanu Rakovcu iz Kranja, ki je v letih okoli prve svetovne vojne tja hodil na lov na divjega petelina. **Ta Druga Suha** je res lep potok. V zgornjem toku se preliva čez manjše kamnite kaskade in se zajeda v brežine in s tem ljubiteljem narave odpira pogled v pestro geološko sestavo bitenjskih grap.

Na vojaškem zemljevidu iz 18. stol je večina krajev in rek napisana nemško. **Suha** pa je označena z napisom **Suha Bach** (Suha potok).

Bitenjski kmetje imajo nekatere gozdne parcele precej oddaljene od doma in na težko dostopnih mestih. Do nekaterih z mehanizacijo lahko pristopajo le po vlaki, ki delno poteka po strugah obeh **Suh**.

Zgodovinarji so v urbarjih iz 13., 14. in 15. stol. našli zapise o mlinih na območju freisinške posesti, vendar

med njimi ni nobenega podatka o mlinih v bitenjski županiji, čeprav nek dokument iz leta 1423 omenja potok na njenem območju z imenom **Mulpach** (popačena nemška beseda v prevodu pomeni **Mlinski potok**). Najbrž se je takrat tako imenovala **Suha**, ki ima na poti proti izlivu v reko Soro večji padec in s tem boljše možnosti za zaježitev in postavitev mlinov kot pa potok Žabnica.

Pr Mlinari v Sp. Bitnjah, nekdanji mlin na Suhi

Pod vasjo Javornik je v prisojni krčevini domačija **Nartovčevih (Pr Nart)**. Pod hišo v grapi so nekoč imeli manjši mlin. Nanj spominjajo vidne ruševine in zarasla dostopna pot. V Spodnjih Bitnjah pa je ob potoku domačija, katere že njeno domače ime **pr Mlinari** (tudi **U Rdečmo mlin**) pove, da so se nekoč ukvarjali z mlinarstvom. Mlinska kolesa je poganjala sila vode, ki je pritekla po raki od višje ležečega jezua. Zadnje moko so zmleli leta 1968, danes pa se ukvarjajo z razrezom in obdelavo lesa, vendar s pomočjo elektrike. Tretji mlin je bil v **Dorfarjih**, nekoliko nižje od **Strelišča v Crngrobu**; imenoval se je po lastnikih - **Brojanov mlin**, četrti pa na **Grencu** pri Šk. Loki - **pr Pahuc** (domače ime izvira iz nemške besede Bach, ki pomeni potok. Pri vseh ledinskih imenih, ki vsebujejo besedo Bach, se je v uporabi jezika b spremenil v p, tako da poslovenjeno domače ime Potočnikovi verjetno pomeni tisti, ki živijo ob potoku). Nedaleč od domačije Mlinarjevih, ko se Suha izvije iz objema skal škofjeloškega konglomerata, je **Repnkov tunf** (tunf, sopomenka za tolmun). V njem se je dalo v poletni vročini dodobra ohladiti, nekateri pa so se v njem naučili celo plavati. Velik travnik ob tunfu, na desnem bregu Suhe, se ledinsko imenuje **Srednce**.

Janko Proj

KROŽKI ODPIRAJO SVOJA VRATA

Poletje je pomahalo v slovo ... V našo vas je prišla jesen, ki s seboj prinaša vsak dan manj svetlih dnevnih ur in več temnih nočnih trenutkov.

A jesen je tudi pravi čas za druženje ob ročnih delih, za tiste, ki pa imamo radi tudi tišino, pa za druženje s knjigo v roki.

Jeseni se na široko odpirajo vrata naših krožkov. Ustvarjanje s kvačko in pletilkami, klekljanje in branje – vse to ponujamo mentorice.

Kvačkarice in pletilje se bomo prvič srečale v torek, 11. oktobra, ob 17. uri. Pravijo, da bo prihajajoča zima v popolnem nasprotju z minulim poletjem, ki je bilo vroče in suho. Napovedujejo mrzlo mrzlo zimo. Zato smo se ustvarjalke odločile, da bomo poskrbele,

da nas in naših bližnjih ne bo zeblo. Nakvačkale in spletle bomo debele tople jopice in puloverje. Pa še kakšno odejo, nogavice, kape, šale, rokavice. Ustvarjalke se dobivamo vsak torek od 17. do 20. ure, od jeseni do pomladi se družimo, ustvarjamo in delimo svoja znanja. Mentorici ustvarjalnega krožka sva Tatjana Muraja Oblak in Mateja Arhar.

Klekljarice se bodo spet družile ob sredah. Punklje, kleklje, sukance in različne zapletene vzorce imajo že celo poletje na svojih mizicah. Doma vztrajno izdelujejo čudovite čipke, v sredo, 12. oktobra, pa se bodo spet začele družiti. Klekljarice se dobivajo vsako sredo od 17. do 19. ure, od zgodnje jeseni do pozne pomladi. Krožek vodi gospa Duša Jeršin.

Knjige so naše zveste prijateljice doma, na poti, na dopustu ... Bralke Bralnega krožka Sorško polje smo prave zbirateljice knjig. In tudi – prave »požiralke« knjig. Ko nas najde kakšna dobra knjiga, jo na mah preberemo. Knjige so resnična hrana za dušo. V kolikor ne bi imele te duševne hrane, bi bile pogubljene. Poleti beremo knjige, ki nas tako ali drugače pritegnejo. Morda nam je všeč naslov, morda naslovnica. Morda pa smo o njej slišale od knjižnih prijateljic ali zaznale na spletnih straneh ... Informacijo o dobri knjigi kaj hitro dobimo in že smo v vrsti zanjo v knjižnici ali pa jo poiščemo kar v knjigarni ter tako kasneje, ko je že prebrana, najde svoje mesto v naši domači knjižnici. Med vsemi prebranimi se zagotovo najde kakšna taka, ki je primerna za skupno jesensko in zimsko branje. S predlogi bomo prišle na naše prvo jesensko srečanje, ki ga bomo imele v torek, 18. oktobra, od 20. uri. Mentorica bralnega krožka sem spodaj podpisana.

Vsi naši krožki se dogajajo v kletni sobi Gasilskega doma v Bitnjah. Vabljeni novi bralci in zagnane ustvarjalke, da se nam pridružite. Veseli vas bomo!

Mateja Arhar

SODELOVANJE GASILK IN GASILCEV PGD BITNJE PRI GAŠENJU NA KRASU

Konec meseca je Kras zajel največji požar v zgodovini Slovenije. Gasilci in gasilke smo preko medijev stalno spremljali situacijo, držali pesti, da se situacija umiri in bili hkrati pripravljeni na takojšnjo aktivacijo.

Za posredovanje smo bili aktivirani trikrat, dvakrat v dnevni in enkrat v nočni izmeni.

Dejstvo je, da si nihče od nas ni mogel predstavljati, kaj nas čaka, kako bo; pred očmi so bile le slike in posnetki, ki smo si jih ogledali preko medijev. Vodila pa nas je skupna zaveza, da je to naše poslanstvo, način življenja in skupni cilj vseh prisotnih, da pogasimo ta katastrofalni požar.

Vsaka odprava na Kras se je pričela z zborom pred Gasilsko reševalno službo Kranj, potem pa je sledila vožnja v skupnem konvoju do sprejemne točke na Krasu. Med potjo se je jasno nebo spremenilo v samo sivino, vonj po oglenelem je bil vedno bolj močan, oči so uzrle v daljavi ognjene zublje ... Naši občutki pa ... Za kratek trenutek se je pojavilo vprašanje: »Kaj se dogaja, kam gremo?« nato pa: »Pohitimo, pomagajmo, rešujmo!«

Vsak dan prisotnosti na Krasu nam je dal svoj pečat, svojevrstno izkušnjo. Ognjeni zublji tik pred nami, preskoki, širjenja ognja, eksplozije min, nobena stvar

nas ni ustavila, vsa energija je bila usmerjena v to, da ogenj ne bo močnejši od nas.

Po 12-urni izmeni smo dobili zamenjavo kolegov. Utrujeni, a hkrati veseli, da smo dali svoj košček v mozaik reševanja in gašenja. Ogenj nas je ogrel, a pravo toplino v srcu smo občutili med potjo domov, ob pogledu na domačine, ki so nam ob cesti mahali,

ploskali, njihove oči so izkazovale največjo hvaležnost. Ob tem pozabiš na vse napore, skrbi, vložene ure, takrat veš, zakaj si GASILEC.

Na Kostanjevci na Krasu je postavljena razstava majic gasilskih društev, ki so sodelovali na intervenciji. Tudi naša majica ima tam častno mesto.

Urška Habjan

PGD Bitnje

DAN ODPRTIH VRAT

Oktober je mesec požarne varnosti, kjer je tema preprečevanje požara litij ionskih baterij in poteka pod sloganom »Tudi baterije lahko zagorijo. Preprečite požar baterij.« Litij ionske baterije uporabljamo dnevno v prenosnih in tabličnih računalnikih, mobilnih telefonih, orodju in igračah. Ker tudi te lahko zagorijo, bo letošnji oktober namenjen ozaveščanju, kako ravnati v takih primerih.

Prostovoljno gasilsko društvo Bitnje bo
v soboto, 15. 10. 2022,
organiziralo DAN ODPRTIH VRAT
z naslednjimi aktivnostmi:

- od 9. do 12. ure **pregled in servis ročnih gasilnih aparatov,**
- od 9. do 12. ure **voden ogled gasilskega doma ter prikaz gasilske opreme in vozil,**
- od 10.30 do 12. ure **prikaz gašenja z ročnimi gasilnimi aparati,** **kjer boste izvedbo gašenja lahko preizkusili tudi sami.**

Ob tej priložnosti v svoje vrste vabimo vse mlade, od dopolnjenega 6. leta starosti do 15. leta.

Na pomoč!

Ozavestimo

DRUŠTVO AED – ZA BOLJ VARNO OKOLJE VSEH NAS

Krajanka Irma Kunčič že drugo leto delujem v mladem in zelo motiviranem društvu, kjer si prizadevamo, da bi zgostili mrežo naprav AED po Sloveniji in prebivalce v čim večjem številu naučili pravilno postopati v primeru nenadnega srčnega zastoja.

Društvo AED je neodvisna neprofitna nevladna organizacija v javnem interesu, katere cilj je, kot rečeno, omogočiti čim bolj gosto mrežo avtomatskih eksternih defibrilatorjev (AED) po Sloveniji in na ta način preprečevati nepotrebne smrti. V primeru nenadnega zastoja srca je nudenje prve pomoči mimoidočih namreč življenjskega pomena. Podatki kažejo, da je povprečni čas prihoda služb nujne medicinske pomoči deset minut, zato je pomembno, da ljudje vemo, kako pravilno in hitro postopati, ter da imamo na voljo napravo, ki jo taka situacija zahteva. Nepopravljive posledice na telesu (v primeru, da se

ne nudi ustrezna prva pomoč) se namreč začnejo pojavljati že po 3 minutah. Bolezen pa ne izbira in pride nenadno, kot smo bili priča pred kratkim, ko je nenadni srčni zastoj doživel Oto Pestner (življenje mu je rešila prav prva pomoč z defibrilatorjem) ali pa ko se je lani na evropskem prvenstvu na igrišču zgrudil 29-letni danski nogometaš; tudi njemu je defibrilator rešil življenje. Žal pa je zgodb z žalostnim koncem več; morda se spomnite dogodka v Kranjski Gori minulo zimo.

Društvo AED lahko pomaga pridobiti napravo AED brezplačno - kot organizacija s statusom v javnem interesu namreč lahko zbiramo sredstva z naslova zahtevkov za namenitev dela dohodnine. **Gre torej za dobrodelnost, ki nič ne stane; nikogar ne prosimo za donacije.** Vsak zaposleni davčni rezident Republike Slovenije ima namreč možnost nameniti odstotek (ali del odstotka) svoje dohodnine poljubni organizaciji. Mi tako zbrane zahteve vrnemo nazaj v obliki nepovratnih sredstev za nakup defibrilatorja. Če se državljan odloči, da tega odstotka ne bo namenil nikamor, ta sredstva ostanejo državi.

Z veseljem bi napravo AED postavili tudi v domačih Bitnjah, če si to želite. Vabimo vas, da nas podprete v našem poslanstvu.

Za več informacij se, prosim, obrnite na elektronski naslov: irma.kuncic@drustvo-aed.si ali me pokličite po telefonu: 041 593 955, odprto pa imamo tudi spletno stran: www.drustvo-aed.si, kjer boste našli še veliko več koristnih informacij o društvu in uporabnosti AED naprave.

Irma Kunčič
Območni predstavnik društva AED

ŽIVLJENJE V SOSESKI BO Z VAŠIM PODPISOM VARNEJŠE!

Kako? Država bo na podlagi zbranih podpisov iz državnega proračuna namenila sredstva za postavitev mreže defibrilatorjev. Če se za namenitev dohodnine državljan ne odloči, se njegova dohodnina vrne v proračun Republike Slovenije. Državljan lahko nameni do 1% dohodnine.

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca									Odstotek (%)
Društvo za srčno žilne bolezni AED	5	3	6	5	5	8	6	9		

Ime in priimek davčnega zavezanca: _____

Podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka: _____

Poštna številka, kraj pošte: _____

Davčna številka:

Emšo:

Pristojni finančni urad: _____

V/Na: _____ Dne: _____ Podpis: _____

*Davčni zavezanec društvo AED pooblašča za vložitev zahteve na pristojni finančni urad.

To je **dobrodelnost**, ki vas **nič ne stane!**

Zahvaljujemo se vsem darovalcem donacij in drugim podpornikom. Z vami rešujemo življenje!

"Dohodnino namenjam že drugam."

Ste vedeli da lahko do 1% dohodnine namenite različnim organizacijam? To pomeni, če trenutno že namenjat 0,5% "organizaciji Marjetica", lahko ostalih 0,5% namenite za postavitev defibrilatorjev.

HRUP V VASI

Zg. Bitnje so strnjeno naselje, kjer se hiše nizajo druga poleg druge. Naselje se širi iz leta v leto in seveda si vsak lastnik želi ustvariti svoj intimni kotiček in mir.

Poletje je čas, ko se ljudje veliko zadržujemo zunaj na vrtu in v okolici hiše, se družimo in si včasih damo tudi »duška«. Tako je tudi prav, a vendar naj bo vse v določenih razumnih mejah. Brez »kruljenja« ponoči, glasne glasbe, vožnje smetnjakov do ceste sredi noči, dostava blaga za uporabo dejavnosti ...

Pri tem se moramo držati določenih pravil, ki jih opredeljujeta Zakon o varstvu javnega reda in miru in Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Zakon o varstvu javnega reda in miru v 8. členu pravi, da se za prekršek kaznuje, kdor na nedovoljen način med 22. in 6. uro moti mir in počitek ljudi s hrupom. Globa za ta prekršek znaša od 83 € do 208 €. Tu imajo pristojnost policisti z interventne številke 113.

Žal pa v našem strnjenem naselju delujejo tudi dejavnosti, ki ne sodijo v spalno naselje. Obrti, lokali, ki motijo nočni mir ne samo preko dneva ampak tudi v času nočnega počitka (od 22. do 6. ure zjutraj). V tem primeru nastopi Uredba, ki ureja področje hrupa, ki izhaja iz dejavnosti različnih subjektov. Tu imajo pristojnost Občinsko redarstvo in inšpekcijske službe, lahko pa se obvesti tudi policiste na številko 113, ki na podlagi ugotovitve kršitev obvestijo pristojne organe.

Naši krajani se predstavijo

ANDREJ ŠIFRER

Na lep sončni poletni dan sem na svojo teraso povabila Andreja. Vedela sem, da bo pogovor zanimiv, kajti Andrej je krasen sogovornik. Trema je hitro izginila.

Letos v maju je praznoval svoj okrogli rojstni dan in se odločil, da nas v septembru nagradi še s svojim koncertom na gradu Khislstein v Kranju.

Ko sem ga vprašala, ali je bolj »Bitnčan, Strašan ali Žabnčan«*, mi je odgovoril, da se predstavi kot sin Sorškega polja. Tudi tujcem obrazloži, da živi v vasi na obronku polja s krasnim pogledom na Kočno, Storžič in Krvavec. Žal pa domačini velikokrat ta pogled smatramo za samoumevnega. Prijatelji, ki ga obiščejo, pa so očarani nad kuliso, ki jo imamo dnevno kot na dlani.

Pravi, da je pozicija, ki jo imamo mi Bitenjčani, »od Boga dana«.

»Imam mir. Če ga ne želim, se zapeljem 5 kilometrov z avtom, s kolesom sem lahko hitro v Poljanski ...« V smehu pripomni: »Srečen sem, ker živim v slepi ulici, rad imam mir.«

Drugače pa Andrej še vedno teče svoj standardni krog do Šutne, igra dvojice v tenisu, kolesari ...

Aktiven ni samo v športu, ampak tudi v svojem umetniškem življenju. Nedavno je od predsednika Boruta Pahorja prejel red za zasluge, in sicer za izjemen avtorski prispevek, saj je v svoji karieri posnel 200 avtorskih skladb in izdal več kot 20 albumov.

Iz srca sem se nasmejala, ko je ob omembi tega rekel: »Veš, to je kot išias, slej kot prej ga dobiš. Ravno tako pa nagrado za življenjsko delo.«

V sklopu jubileja je bilo 25. avgusta v Prešernovi hiši odprtje razstave Andrej Šifrer, 70 let – NIČ proti VEČnosti; razstava bo odprta en mesec. Na razstavi so zbrane fotografije s koncertov, plošče, kasete in CD-ji, albumi, srebrne, zlate in platinaste plošče, nagrade in priznanja ... Vse skupaj pa bo Andrej zaokrožil s koncertom 17. septembra v Kranju.

Ste že kdaj pomislili, kaj bi v Bitnjah spremenili, če bi imeli v rokah čarobno paličico?

Andrej je na vprašanje odgovoril: »Če bi imel čarobno palčko, bi v Bitnjah naredil center Bitenj. Nekje, kjer bi se dobivali, mali trgec.«

To idejo premlevamo tudi svetniki. Že dvakrat smo praznik krajevne skupnosti praznovali v okolici vrtca, kjer se nam zdi za druženje in praznovanje najbolj primerna lokacija oz. smatramo to kot središče Bitenj.

Andrej pa je odprl še eno tematiko. Pravi: »Imam nove sosede. So tujci in izkazali so se za krasne sosede. Imajo gradbeno podjetje, so tihi, ko odhajajo, vljudni ... Znebiti se moramo nekaterih predsodkov. Svet se spreminja. Tako kot se spreminja v digitalizaciji, se spreminja tudi demografsko. Imamo krasno deželo in dobro organizirano. Veliko bolje, kot sami mislimo. Hudo mi je, da se ne znamo lepo dogovoriti med seboj.«

Tudi njegova pesem Oče naš nas nagovarja k temu: »Oče naš, če si v nebesih, pomagaj tem skreganim ljudem, da bi v njih dušah in telesih razsodnost zmagala, da s sovraštvom se ne da pomagati usodi naroda.«

Andreju želimo še mnogo praznovanj, okroglih jubilejev in veliko ustvarjalnih trenutkov. Veseli smo, da naše Bitnje in lepoto tega kraja širi po naši deželi in seveda tudi svetu.

Ob koncu intervjuja sem bila nagrajena še z verzi nove pesmi, ki bo premierno predstavljena na septembrskem koncertu.

Mogoče je intervju malo bolj subjektivno napisan, kajti sem oboževalka Andrejevih pesmi, predvsem njegovih besedil. Andreju se iz srca zahvaljujem, da mi je predlagal, da pogovor snemam, kajti le tako sem lahko resnično ujela krasno energijo in iskren pogovor.

*Bitenjčan, Stražiščan ali Žabničan

Maruša Langerholc